

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne
Čj. MSP-110/2015-OD-SPZ/3
Počet listů: 2
Přílohy: 6/8

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Věc: Obviněný zemřelý J. B. – stížnost pro porušení zákona

Přílohy:

1. ověřená kopie rozsudku bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně, PSP–47, ze dne 29. 12. 1953, sp. zn. T – 87/53
2. ověřená kopie usnesení bývalé Krajské prokuratury v Karlových Varech ze dne 11. 5. 1955, sp. zn. A 019021
3. kopie usnesení Městského soudu v Brně ze dne 21. 3. 1996, sp. zn. 1 Rt 4/96
4. kopie přípisu Moravského zemského archivu ze dne 5. 10. 1994, zn. MZA-3552/94
5. kopie přípisu Archivu města Brna ze dne 19. 10. 1994, zn. Arch 1440/94/Ka
6. kopie úmrtního listu ze dne 12. 1. 2005

Podle § 266 odst. 1 tr. ř. podávám ve prospěch obviněného J. B.

stížnost pro porušení zákona

proti rozsudku bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně, PSP–47, ze dne 29. 12. 1953, sp. zn. T – 87/53.

Napadeným rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně, PSP–47, ze dne 29. 12. 1953, sp. zn. T – 87/53, byl obviněný J. B. (dále jen „obviněný“) uznán vinným trestným činem vyhýbání se služební povinnosti podle § 270 odst. 1 písm. b) zákona č. 86/1950 Sb. trestního zákona (dále jen „tr. zák. z r. 1950“).

Uvedeného trestného činu vyhýbání se služební povinnosti podle § 270 odst. 1 písm. b) tr. zák. z r. 1950 se obviněný dopustil tím způsobem, že:

dne 29. 10. 1953 po nástupu vojenské základní služby u svého útvaru v Radvanicích odmítl vykonávat základní vojenskou službu a odvolával se na skutečnost, že výkon vojenské základní služby mu nedovoluje jeho náboženské přesvědčení svědka Jehovova.

Za tento trestný čin byl obviněnému podle trestní sazby § 270 odst. 1 tr. zák. z r. 1950 uložen trest odnětí svobody na dva roky nepodmíněně.

Dále podle § 43 tr. zák. z r. 1950 byla v jeho případě vyslovena ztráta čestných práv občanských a ztráta práv uvedených v § 44 odst. 2 tr. zák. z r. 1950 na dobu tří let.

Rozsudek nabyl právní moci dnem 29. 12. 1953.

Usnesením nižšího vojenského prokurátora bývalé Krajské prokuratury v Karlových Varech ze dne 11. 5. 1955, sp. zn. A 019021, bylo rozhodnuto o účasti obviněného na amnestii prezidenta republiky ze dne 9. 5. 1955 s tím, že se mu promíjí dosud nevykonaný zbytek trestu z trestu odnětí svobody.

Rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně, PSP–47, ze dne 29. 12. 1953, sp. zn. T – 87/53, a v řízení tomuto napadenému rozhodnutí předcházejícím byl porušen zákon v neprospěch obviněného v ustanovení § 1 odst. 1 a § 2 odst. 3 zákona č. 87/1950 Sb., o trestním řízení soudním (dále jen „tr. řád z r. 1950“), ve vztahu k ustanovení § 270 odst. 1 písm. b) tr. zák. z r. 1950.

Podle ustanovení § 15 odst. 1 zákona č. 150/1948 Sb., Ústavy Československé republiky, se svoboda svědomí zaručuje.

Podle ustanovení § 1 odst. 1 tr. řádu z r. 1950 bylo účelem trestního řádu upravit řízení v oboru trestního soudnictví tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona potrestáni.

Podle ustanovení § 2 odst. 3 tr. řádu z r. 1950 bylo úkolem soudu v trestním řízení zejména spravedlivě rozhodovat o trestných činech.

Podle § 270 odst. 1 písm. b) tr. zák. z r. 1950 se trestného činu vyhýbání se služební povinnosti dopustil ten, kdo se úmyslně vyhnul plnění služební povinnosti nebo služebního úkonu tím, že padělal listinu, předstíral nemoc, použil jiného úskoku nebo se odvolával na náboženské nebo jiné přesvědčení.

Těmito ustanoveními se však bývalý Nižší vojenský soud v Brně, PSP–47, při rozhodování v trestní věci obviněného důsledně neřídil.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, je účelem tohoto zákona zrušit soudní rozhodnutí za činy, které v rozporu s principy demokratické společnosti respektující občanská politická práva a svobody zaručené ústavou a vyjádřené v mezinárodních dokumentech a mezinárodních právních normách zákon označoval za trestné, umožnit rychlé přezkoumání případů osob takto protiprávně odsouzených v důsledku porušování zákonnosti na úseku trestního řízení, odstranit nepřiměřené tvrdosti v používání represe, zabezpečit neprávem odsouzeným osobám společenskou rehabilitaci a přiměřené hmotné odškodnění a umožnit ze zjištěných nezákonností vyvodit důsledky proti osobám, které platné zákony vědomě nebo hrubě porušovaly.

Podle § 1 odst. 2 téhož posledně uvedeného zákona činy, které směřovaly k uplatnění práv a svobod občanů zaručených ústavou a vyhlášených ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v navazujících mezinárodních paktech o občanských a politických právech, byly československými trestními zákony prohlášeny za trestné v rozporu s mezinárodním právem a mezinárodnímu právu odporovalo také jejich trestní stíhání a trestání.

V dané věci bylo při přezkumném řízení vycházeno z účelu zákona č. 119/90 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, jehož vydáním sledoval zákonodárce především odstranění největších křivd, které se v 50. letech 20. století staly v justičním rozhodování tak, jako tomu bylo právě v posuzovaném případě, kdy obviněný byl v podstatě odsouzen pro své náboženské přesvědčení. Navíc v době rozhodování bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně nebylo zohledněno, že jmenovaný uplatnil právo na svobodu svědomí zaručené tehdejší Ústavou 9. května 1948 (ústavní zákon č. 150/1948 Sb.)

Jak dále bylo z dostupných spisových materiálů zjištěno, obviněný s největší pravděpodobností v důsledku toho, že neměl žádné doklady o odsouzení bývalým Nižším vojenským soudem v Brně, PSP–47, se v dané věci obrátil teprve dne 17. 10. 1994, tedy po zákonem stanovené lhůtě, s žádostí o přezkumné řízení na Městský soud v Brně, který rozhodl v neveřejném zasedání dne 21. 3. 1996 pod sp. zn. 1 Rt 4/96 tak, že podle § 9 zákona č. 119/90 Sb., zamítl návrh obviněného na zrušení rozsudku bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně v předmětné věci, neboť podle názoru soudu šlo o věc, na kterou se tento zákon nevztahuje.

Vzniklá nezákonnost tak nebyla v dané věci napravena ani po vydání zákona o soudní rehabilitaci (zákon č. 119/1990 Sb.).

Na základě výše uvedených skutečností byl rozsudek bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně, PSP–47, ze dne 29. 12. 1953, sp. zn. T – 87/53, vyhodnocen jako rozhodnutí, kterým byl ve shora uvedených ustanoveních porušen zákon v neprospěch obviněného.

Navrhují proto, aby Nejvyšší soud:

1. Podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že rozsudkem bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně, PSP–47, ze dne 29. 12. 1953, sp. zn. T – 87/53, a v řízení tomuto rozhodnutí předcházejícím, byl v neprospěch obviněného J. B. porušen zákon v ustanovení § 1 odst. 1 a § 2 odst. 3 tr. řádu z r. 1950 ve vztahu k ustanovení § 270 odst. 1 písm. b) tr. zák. z r. 1950;
2. podle § 269 odst. 2 tr. ř. rozsudek bývalého Nižšího vojenského soudu v Brně, PSP–47, ze dne 29. 12. 1953, sp. zn. T – 87/53, zrušil a zrušil i všechna další rozhodnutí na zrušený rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a
3. dále postupoval podle § 270 odst. 1, případně podle § 271 odst. 1 tr. ř.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.
ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [6 Tz 47/2016](#)